אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת ט

תמצית האגרת

תאריך ומקום: יום ה', ב' סיון תרנ"ט (בויסק)
נמען: אחיו, החתן ר' שמואל הכהן קוק

הרב קוק מעיר לאחיו שהוא כותב מעט מדי ואינו מספר מה הוא לומד. בעניין אחיהם הרב דב בער, שספג ביקורת על שהניח את כובעו על ארון הקודש, הרב קוק קובע שעל פי הדין אחיהם צודק, אבל ראוי להתרחק מדברים כאלה במקום שיש עמי ארץ, ומ"הדומה לכיעור" בעיני ההמון. הרב קוק מזרז את אחיו לשקוד על התורה, לחזור על לימודו ולקבוע זמן למוסר ויראת ה'. לדבריו גם זמן קטן ללימודים אלה משפיע על הכול, כמו שהמוח קטן ומטביע את צורת האדם.

עיקרי הדברים

- הלכה: הנחת חפץ על ארון הקודש, וזהירות ממראית עין.
- לימוד מוסר ויראת ה' ככוח המעצב את כל הלימוד.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

בעה"י[1] יום ה' ב' סיון תרנ"ט[2] [בויסק].

שלו'[3] וברכה ושמחת הרגל והצלחה בתורת השי"ת[4] והכל בכלל לאחי יקירי החתן המופלג ושנון [הבחור המופלא והחריף] יקר רוח מ' שמואל הכהן שי'[5] קוק, שלו' לך ולעוזריך.

הגיעני לשמחת לבבי מכתבך, אשר חכיתי לו זה כמה, ונפלאתי על אשר אחרת מכתוב אלינו. גם עתה קצרת יותר מדאי, ולא הודעתני את המסכת אשר תלמוד, ואם הנך שוקד על דלתי תוה"ק[6] [על פי משלי ח, לד] כתקותינו בך בעה"י.

ע"ד[7] כ'[8] אחינו הרב רד"ב[9] שי', אין לדעתי לשים לב לדברי הנרגנים, [לדברי המתלוננים והמרכלים (על פי משלי כו, כב)] בפרט בעסק הנחת הכובע על ארה"ק[10] מבחוץ. כפי שורת הדין הצדק את אחינו שי', כאשר בררתי הדבר בעה"י לעצמי, בראיות מוכיחות מגמ' ופוסקים וסברא ברורה. אמנם ראוי להתרחק מכיוצא בזה היכי דשכיחי עמי הארץ. [במקום שמצויים אנשים שאינם יודעים את ההלכה (ארמית)] גם אולי כדאי להתרחק מן הדומה לדומה לכיעור [מדבר שדומה לדבר מכוער]

---

1 בעה"י - בעזרת השם יתברך
2 תרנ"ט - השנה תרנ"ט (1898/1899)
3 שלו' - שלום
4 השי"ת - השם יתברך
5 שי' - שיחיה
6 תוה"ק - תורתנו הקדושה
7 ע"ד - על דבר
8 כ' - כבוד
9 רד"ב - ר' דב בער (אחיו של הרב)
10 ארה"ק - ארץ הקודש

(על פי חולין מד: "הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו")] בעיני ההמון. אקוה להשי"ת[11] שישקוד אחינו שיו על משמרת התורה ועבודת השי"ת, ותתקיים בו הבטחת הכתוב סלסלי ותרוממך. [משלי ד, ח]

הנני מוסיף לזרז למזורז [לזרז את מי שכבר זריז] כמוך שיו לשקוד עה"ת[12], ולחזור יפה על לימודך, כי זהו עיקר פרי הלימוד, ולשים לב למוסר ויראת ד' כפי מסת הפנאי, [כפי מידת הזמן הפנוי] כי זהו עיקר הכל. ואם כי הזמן האפשרי ליחד ללימודים כאלה הוא חלק קטן, אבל הוא נושא פרי ברכה אל כל יתר הפעולות והלימודים, כמו שהמוח הוא קטן בשיעורו והוא מטביע צורת האדם באדם.

והנני בזה אחיך דו"ש[13] מצפה הצלחתך בעה"י.

אברהם יצחק ה"ק.

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

11 להשי"ת - להשם יתברך
12 עה"ת - על התורה
13 דו"ש - דורש שלום